

6. Eksoottisen erilaisia vai yhtä lailla tylsiä?

kulttuurinen moninaisuus, vieraiden kulttuurien arvostaminen, eksoottisuus vs. samanlaisuus

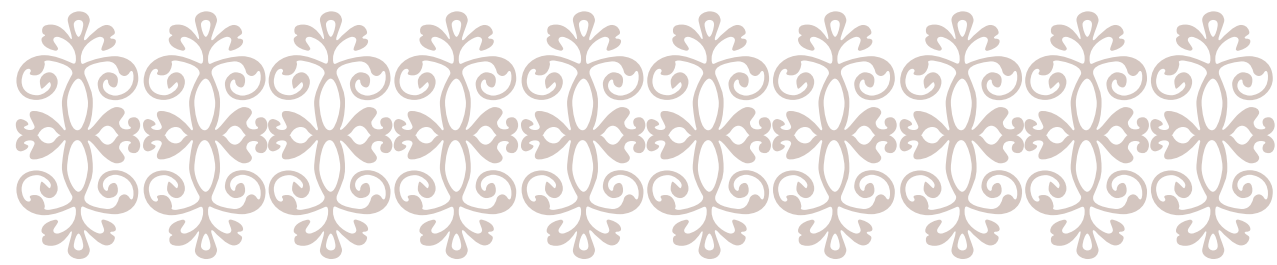
Maaailma olisi kovin ankea paikka, jos kaikki ihmiset olisivat yhtä ja samaa harmaata massaa. YK:n kasvatustiede- ja kulttuurijärjestö Unesco hyväksyi kulttuurista moninaisuutta koskevan yleismaailmallisen julistuksen vuonna 2001. Siinä todetaan, että kulttuurinen moninaisuus on ihmiskunnalle yhtä tärkeää kuin luonnon moninaisuus luonnolle. Ihmisten erilaisuus mahdollistaa luovuuden ja kehityksen ja rikastuttaa meidän kaikkien kokemusmaailmaa tarjoamalla vaihtoehtoisia ajattelun, elämisen, olemisen ja näkymisen tapoja.

Kulttuuri on aina sekä yhteinen että jokaisen oma, ja se muuttuu jatkuvasti. Kulttuuri ei siten ole kuin suuri, raskas peitto, joka hukuttaa yksilön alle, vaan pikemminkin kuin ilmava tilkkutäkki, joka antaa jokaiselle mahdollisuuden toteuttaa itseään haluamallaan tavalla. Kun murrerunoilija Heli Laakoselta kysyttiin, montako kulttuuria yleensä homogeenisenä pidetystä Suomesta löytyy, hän vastasi, että yksi iso ja yleisesti hyväksytty, mutta sen lisäksi yli viisi miljoonaa pientä, söpöä ja puolisolaista, majoja puussa. Siis kulttuureja kulttuurin sisällä tai kulttuurin eri tasoja, ulottuvuuksia ja persoonallisia sovellutuksia.

Toistemme kulttuureihin tutustumalla voimme oppia lisää sekä muista että itsestämme. Itselle vieraiden kulttuurien kulttuuri-ilmaisista nauttiminen on helppo ja hauska tapa päästä osalliseksi muista kulttuureista. Kulttuuri-ilmaisilla tarkoitetaan muun muassa musiikkia, tanssia ja muuta taidetta. Myös ruokakulttuurien erilaisuus tarjoaa mahdollisuuden uusiin elämyksiin osana arkea – suomalaiset ovatkin yhä vahvemmin ottaneet omakseen etniset ravintolat japanilaisesta marokkolaiseen. Monenlaisten kulttuuri-ilmaisujen jakaminen ja kokemusten vaihtaminen avaavat tietä eri kulttuurien tasavertaiselle vuoropuhelulle ja kulttuurien lähentymiselle melkein kuin huomaamatta.

Vieraisiin kulttuureihin liittyvä tietty eksotiikka viehättää monia ihmisiä ja voi olla ensimmäinen sysäys kulttuurisen moninaisuuden arvostamiseen. Pelkästään erilaisuuden ja eksoottisuuden korostamisella voi joskus kuitenkin olla myös kielteisiä vaikutuksia, koska eroavaisuuksiin keskittyminen hämärtää perimmäisen samanlaisuutemme. Eräs maahanmuuttajataustainen suomalaismies tiivistä asian nokkelasti näin: kaikki ovat erilaisia, kaikki ovat samanarvoisia ja kaikki ovat yhtä tylsiä.

Loppujen lopuksi elämä on pintatason huomattavistakin eroista huolimatta perustaltaan hyvin samanlaista kaikissa kulttuureissa: ihmiset hankkivat elantonsa tavalla tai toisella,

hoitavat lapsia, tapaavat ystäviä, siivoavat kotia, valmistavat ruokaa, nukkuvat ja tekevät kaikkia niitä muita tavanomaisia asioita, joiden parissa valtaosa päivästä kuluu. Kaikkien kulttuurien edustajat myös kokevat samaa tunteiden kirjoa: surua, iloa, toivoa, epätoivoa, vihaa ja rakkautta. Kaikki pelkäävät jotain ja unelmoivat jostain. Kaikki haluavat kokea itsensä tarpeellisiksi ja hyväksytyiksi.

Hyvä ohje kulttuurien lähentymiselle voisi siis olla seuraavanlainen: nauti kulttuurien eroista ja mausta elämäsi rohkeasti eri kulttuurien antimilla, mutta muista aina myös perustavanlaatuisen samankaltaisuutemme. Kaikki erilaisia, kaikki yhtä tylsiä!